

Sygn. akt XXIV C 1363/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Bedyńska – Abramczyk

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Agnieszka Jastrzębska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. Z. (1)

przeciwko Gminie P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej Gminy P. na rzecz powódki A. Z. (1) kwotę 403.589,24 zł (czteryście trzy tysiące pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 24/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 132.931,44 zł (sto trzydzieści dwa tysiące dziewięćset trzydzieści jeden złotych 44/100) od dnia 29 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty a od kwoty 270.657,80 zł (dwieście siedemdziesiąt tysięcy sześćset pięćdziesiąt siedem złotych 80/100) od dnia 16 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. obciąża pozwaną Gminę P. kosztami procesu w całości, szczegółowe rozliczenie tych kosztów pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt XXIV C 1363/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 grudnia 2017 r. A. Z. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy P. kwoty 132 931,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż kwota roszczenia stanowi różnicę między kwotą wypłaconą przez pozwaną a kwotą należną powódce z tytułu dotacji za rok 2010 dla prowadzonych przez powódkę niepublicznych przedszkoli (...) i (...) w P. oraz w J.. Powódka zaznaczyła, że złożyła wniosek o udzielenie dotacji dla prowadzonych przez nią niepublicznych przedszkoli na rok 2010, pozwana dokonała naliczenia dotacji, zaniżając jednak liczbę dzieci uprawnionych do dotacji w prowadzonych przez powódkę placówkach oraz zaniżyła stawkę miesięcznej dotacji na jedno dziecko. Podniosła, iż pozwana odmawia zapłaty z tytułu należnej dotacji oraz próby ugodowego załatwienia sporu (pozew – k. 2-20).

W odpowiedzi na pozew pozwana Gmina P. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej, wskazując, iż powódka od 1 września 2016 roku nie jest organem prowadzącym dla Niepublicznego Przedszkola (...) w P. przy ul. (...) Przedszkola Niepublicznego (...) w P. przy ul. (...), a od 1 października 2016 roku nie jest organem prowadzącym dla Niepublicznego Przedszkola (...) w P. przy ul. (...). Podała, że przedszkole (...) zostało ponadto wykreślone

z ewidencji niepublicznych placówek oświatowych z powodu zaprzestania prowadzenia działalności przed okresem dłuższy niż trzy miesiące. Pozwana podniosła, że dotacja przyznawana przedszkolom niepublicznym ma charakter dotacji podmiotowej, zgodnie z art. 131 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dotacje podmiotowe obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. W ocenie pozwanej jednostkami uprawnionymi do otrzymywania dotacji były zatem prowadzone przez powódkę przedszkola, a nie sama powódka bowiem prawo do otrzymania dotacji wynika z prowadzenia dotowanej działalności. W ocenie pozwanej, zasądzenie zaległej dotacji powódce byłoby świadczeniem nienależnym. Pozwana podniosła, iż powódka zawyżyła listę dzieci, na które przysługiwałaby dotacja, listy te zostały nadto zakwestionowane przez Prokuraturę Rejonową w Piasecznie, która skierowała przeciwko powódce akt oskarżenia, zaś nieprawomocnym wyrokiem powódka została uznana za winną popełnienia czynów polegających na przedkładaniu poświadczających nieprawdę dokumentów o ilości uczęszczających do placówek powódki dzieci, działając w celu uzyskania korzyści majątkowej, w tym m.in. w 2010 roku. Pozwana podniosła również, że dotacja jest świadczeniem publicznoprawnym i jej wysokość nie podlega ustaleniu przez sąd powszechny (odpowiedź na pozew – k. 340-343).

Pismem z dnia 16 lipca 2019 roku powódka rozszerzyła żądanie pozwu o kwotę 270 657,80 zł do łącznej kwoty 403 589,24 zł (pismo – k. 521-522). Na rozprawie w dniu 26 listopada 2018 roku pozwana wniosła o odrzucenie pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej. Postanowieniem wydanym na rozprawie Sąd odmówił odrzucenia pozwu (protokół – k. 393-394, postanowienie z dnia 26 listopada 2018 roku – k.395, 400 -403).

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2019 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie pozwanej (postanowienie SA z dnia 17 kwietnia 2019 roku – k. 492 -493).

W toku procesu strona powodowa sprecyzowała, że kwota w wysokości 3 242 780,28 zł stanowi kwotę dotacji, która powódka uzyskała od pozwanej za rok 2010. Powyższą kwotę powódka przyjęła w wyliczeniach wskazanych w uzasadnieniu pozwu, a różnica w kwocie dochodzonej pozwem i kwocie rozszerzonego powództwa wynika z wyliczeń przyjętych przez biegłą, która wskazała na wyższą kwotę należnej powódce dotacji. Podniosła, iż na etapie składania pozwu powódka nie miała dostępu do wszystkim dokumentów niezbędnych do ustalenia tej kwoty (protokół rozprawy – k. 604-605).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2010 roku powódka A. Z. (1) prowadziła Niepubliczne Przedszkole z grupą integracyjną (...) w P. przy ul. (...), Przedszkole Niepubliczne (...) w P. – J. przy ulicy (...) oraz (...) Przedszkole Niepubliczne (...) przy ul. (...) (...)w P.. Z tego tytułu A. Z. (1) była uprawniona do otrzymania dotacji z budżetu gminy, której wysokość co roku ustala Rada Miejska Gminy P. (zaświadczenia o wpisie do ewidencji placówek niepublicznych – k. 24 – 26).

Powódka w dniu 22 września 2009 roku wystąpiła do pozwanej z wnioskiem o udzielenie dotacji, do wniosku dołączyła listę planowanej liczby dzieci mających uczęszczać do prowadzonych przez nią przedszkoli (wniosek wraz z listą – k. 27-35).

Pismem z dnia 2 lipca 2010 roku pozwana poinformowała powódkę o obowiązujących w 2010 roku stawkach dotacji na każde dziecko, tj. na jedno zdrowe dziecko w wysokości 684,59 zł, zaś dla dzieci niepełnosprawnych: według wagi P-36 w wysokości 3 404,90 zł, według wagi P-38 w wysokości 985,66 zł, według wagi P-28 w wysokości 1 433,64 zł (pismo – k. 36).

W 2010 r., do dziesiątego dnia każdego miesiąca, począwszy od stycznia 2010 roku, powódka informowała pozwaną o liczbie dzieci uczęszczających do każdej z wymienionych placówek przekazując dane do Zespołu (...) Urzędu Gminy. Do pism tych A. Z. (1) załączała listy dzieci uczęszczających do poszczególnych przedszkoli oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydane w stosunku do poszczególnych dzieci (pisma powódki wraz z listą dzieci – k. 37 – 204, orzeczenia i opinie – k. 205-285).

W 2010 r. pozwana wypłaciła powódce dotację dla przedszkola (...) przy ul. (...) w kwocie 798 231,94 zł dla (...) dzieci, dla przedszkola (...) przy ul. (...) w kwocie 328 603,20 zł dla (...) dzieci, a dla (...) Przedszkola Niepublicznego (...) w P. wypłaciła dotację łączną w kwocie 2 115 945,14 zł. Łącznie wypłacona kwota dotacji za rok 2010 r. wynosiła 3 242 780,28 zł.

Wysokość dotacji została ustalona na podstawie stawek ustalonych przez Radę Miejską w P. w budżecie gminy na rok 2010 na kwotę 684,59 zł na jedno zdrowe dziecko, zaś na dzieci niepełnosprawne: według wagi P-36 na kwotę 3 404,90 zł, według wagi P-38 na kwotę 985,66 zł, według wagi P-28 na kwotę 1 433,64 zł. Pozwana wypłacała miesięczne kwoty dotacji na mniejszą liczbę dzieci niż wskazywana przez powódkę (zestawienie rozliczeń – k. 292 – 294, 296-299).

Pozwana dokonała potrącenia z dotacji za grudzień kwoty 70 965,36 zł z tytułu nadpłaty wyliczonej przez pozwaną w wyniku zastosowania wyższej stawki niż przysługująca w okresie od stycznia do września 2010 roku co do 4 dzieci niepełnosprawnych niż przysługiwała (pismo - k. 286).

W 2010 roku do przedszkoli (...) prowadzonych przez powódkę, przy ul. (...) uczęszczało łącznie 1188 dzieci, a przy ul. (...) łącznie 509 dzieci. Wysokość dotacji na jedno dziecko przedszkoli (...) wynosiła w 2010 roku kwotę 754,69 zł. Łączna dotacja dla przedszkoli (...) w 2010 roku powinna wynieść 1 280 708,93 zł. Do Integracyjno – Rehabilitacyjnego Przedszkola Niepublicznego (...) w P. uczęszczało łącznie (...) dzieci. Wysokość dotacji na jedno dziecko przedszkoli (...) wynosiła w 2010 roku kwotę 754,69 zł, a dla dzieci niepełnosprawnych według wagi P-36 na kwotę 3 404,90 zł, według wagi P-38 na kwotę 985,66 zł, według wagi P-28 na kwotę 1 433,64 zł. Łączna wysokość dotacji dla przedszkoli (...) w 2010 roku powinna wynieść kwotę 2 365 660,59 zł. Łączna wysokość dotacji dla przedszkoli (...) i (...) w 2010 roku powinna wynieść 3 646 369,52 zł (opinia biegłej E. B.-Z. – k. 433-447, opinia uzupełniająca – k. 508-511).

Pismem z dnia 5 stycznia 2011 roku powódka przekazała pozwanej rozliczenie dotacji, z którego wynikała niedopłata dla poszczególnych przedszkoli kwot: 19 853,11 zł, 15 060,98 zł, 72 983,29 zł oraz wezwała pozwaną do zapłaty (pismo - k. 291).

Pozwana odmówiła wypłaty różnicy między kwotą dotacji wypłaconą przez pozwaną a kwotą wyliczoną przez powódkę (bezsporne).

Sąd Rejonowy w P. II Wydział Karny wyrokiem z dnia 1 grudnia 2017 r. skazał A. Z. (2) za popełnienie czynów polegających na przedkładaniu poświadczających nieprawdę dokumentów o ilości uczęszczających do placówek powódki dzieci, działając w celu uzyskania korzyści majątkowej, w tym m.in. w 2010 roku, wyrok ten został uchylony do ponownego rozpoznania (nieprawomocny wyrok SR w Piasecznie – k. 351 – 356).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu. Dokumentacja przedstawiona przez strony była podstawą ustaleń poczynionych przez biegłą.

Opinia biegłej E. Z. w pełni zasługiwała na uwzględnienie jako rzetelna i fachowa. Biegła dokonała wyliczeń w oparciu o własną wiedzę oraz dokumenty przedstawione w sprawie jako materiał dowodowy zgodnie z przepisami ustawy o oświacie i niekwestionowane przez strony. Szczegółowo wyjaśniła jakie dane przyjęła do obliczeń i szczegółowo umotywowała swoje stanowisko. Biegła wskazała w jaki sposób ustaliła liczbę dzieci uczęszczających do publicznych przedszkoli w 2010 roku, opierając się w tym zakresie na przedłożonych dokumentach oraz wyczerpująco wyjaśniła, w jaki sposób wyliczyła kwotę należnej pozwanej dotacji. W ocenie Sądu opinia była jasna, fachowa i starannie wykonana i stanowiła pełnowartościowy materiał dowodowy, tym samym mogła stanowić podstawę ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka A. Z. (1) w niniejszej sprawie ostatecznie domagała się zasądzenia od pozwanej Gminy P. kwoty 403 589,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty tytułem różnicy między kwotą wypłaconą przez pozwaną a kwotą należną powódce z tytułu dotacji za rok 2010 dla prowadzonych przez powódkę niepublicznych przedszkoli w P. oraz w J. oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana nie uznała powództwa, w pierwszej kolejności podniosła zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej. W ocenie pozwanej jednostkami uprawnionymi do otrzymywania dotacji były prowadzone przez powódkę przedszkola, a nie sama powódka. Zarzuciła także, iż dotacja jest świadczeniem publicznoprawnym i jej wysokość nie podlega ustaleniu przez sąd powszechny, a ponadto kwestionowała dopuszczalność drogi postępowania sądowego przed sądem powszechnym w niniejszej sprawie z uwagi na zmianę przepisów ustawy o systemie oświaty od dnia 1 stycznia 2017 roku.

Kwestie te Sąd rozważał i rozstrzygnął w postanowieniu z dnia 26 listopada 2018 r. Sąd podtrzymuje w całości stanowisko zawarte w treści tego orzeczenia.

Artykuł 1 k.p.c. stanowi, iż sprawami cywilnymi są sprawy z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz inne sprawy, do których stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego z mocy ustaw szczególnych. Natomiast art. 2 § 3 k.p.c. wskazuje, iż nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególne przekazują je do właściwości innych organów.

W sprawie niniejszej powódka złożyła wniosek o udzielenie dotacji na rok 2010 w dniu 22 września 2009 r. Podstawą roszczenia powódki jest art. 90 ust. 1 ustawy o systemie oświaty (Dz. U. 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w czasie czynności związanych z udzieleniem dotacji, który stanowi, że niepubliczne przedszkola, w tym specjalne, szkoły podstawowe i gimnazja, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, otrzymują dotacje z budżetu gminy. Ust. 2b ustawy stanowi, dotacje dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jednego ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego, o której mowa w ust. 1 i 2, pod warunkiem że osoba prowadząca szkołę poda organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych zachodziły rozbieżności co do dopuszczalności dochodzenia na drodze sądowej dotacji na podstawie art. 90 ww. ustawy. Sądy administracyjny wskazywały, że czynność przyznawania i obliczania dotacji, o której mowa w art. 90 ustawy o systemie oświaty jako akt stosowania prawa wymaga kontroli sądu administracyjnego pod względem zgodności z prawem (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 marca 2013 r., II GSK 321/13, LEX nr 1314145). Natomiast w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych utrwalili się poglądy, że w postępowaniu cywilnym może być dochodzone roszczenie o wypłacenie dotacji należnej na podstawie przepisów ustawy oświatowej, o ile powód zarzuca, że zobowiązany do tego podmiot niewłaściwie ustalił jej wysokość i zaniechał jej wypłacenia czy też wypłacił ją w zaniżonej wysokości (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06; z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 204/08; z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12; z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13).

Mając na uwadze rozbieżności w orzecznictwie ustawodawca w art. 90 ust. 11 ustawy oświatowej, dodanym ustawą z dnia 24 czerwca 2016 r. (Dz.U. poz. 1010) i obowiązującym od dnia 1 stycznia 2017 r., ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął, że przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a - 8 ustawy oświatowej, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (obecnie t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1369), a zatem podlegającą kontroli sądów administracyjnych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lipca 2017 r. (II CSK 773/16) wskazał, że dla oceny powództwa o zapłatę dotacji za okres poprzedzający ww. nowelizację, wytoczonego przed jej wejściem w życie, należy zastosować dotychczasowe zasady wykładni przepisów o drodze sądowej w sprawach tego rodzaju (art. 1 i 199¹ k.p.c.), nawet jeśli w stanie prawnym sprzed 1 stycznia 2017 r. można było znaleźć argumenty przemawiające za właściwością sądów administracyjnych w zakresie kontroli legalności czynności polegającej na obliczeniu wysokości i wypłaceniu dotacji oświatowej.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie należy zastosować dotychczasowe zasady wykładni wskazane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przepis art. 90 ust. 11 ustawy oświatowej znajdzie zastosowanie do dotacji przyznanych na 2017 r., do powództw wytoczonych po dniu 1 stycznia 2017 r. odmienna wykładnia oznaczałaby faktyczne pozbawienie niepublicznych przedszkoli ochrony prawnej zarówno na drodze powództwa cywilnego jak i na drodze kontroli działalności administracji publicznej z uwagi na upływ terminu do wniesienia środków zaskarżenia wskazanych w przepisach postępowania administracyjnego czy sądownoadministracyjnego.

W tym miejscu należy wskazać na przepis ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw z dnia 23 czerwca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1010), która wprowadziła ww. art. 90 ust. 11. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ww. ustawy zmieniającej, do czynności podejmowanych w związku z udzielaniem dotacji, o których mowa w art. 80 i art. 90 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na rok 2017 stosuje się przepisy art. 3 pkt 26-33, art. 78a-78e, art. 79a, art. 80, art. 89b-89d i art. 90 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Powyższe oznacza, że do dotacji na lata przed 2017 r. nie stosuje się znowelizowanych ww. ustawą przepisów, gdyż znajdują one zastosowaniem wyłącznie do czynności związanych z udzielaniem dotacji na rok 2017 r., w czynności dotyczących również kontroli administracyjnej. Należy zatem przyjąć zgodnie z zasadą *lex retro non agit*, że ustawa, a konkretnie przepis art. 90 ust. 11 o systemie oświaty, działa na przyszłość (za wyjątkiem czynności podejmowanych w związku z udzielaniem dotacji, na rok 2017), a więc kontroli administracyjnej podlegałyby czynności udzielania dotacji na rok 2017 i lata następne.

Dodatkowo można wskazać na ostatnią uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie III CZP 29/19, w której stwierdzono, że art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych nie wyłącza drogi sądowej do dochodzenia po dniu 1 stycznia 2018 r. w postępowaniu przed sądem powszechnym roszczeń dotyczących dotacji przyznawanych niepublicznym przedszkolom w okresie przed dniem 1 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2198 ze zm.).

W niniejszej sprawie podstawą roszczenia powódki jest art. 90 ust. 1 ustawy o systemie oświaty z dnia z dnia 7 września 1991 r. w brzmieniu obowiązującym w 2010 roku (Dz.U. z 2009 r. Nr 56, poz. 458), zgodnie z którym niepubliczne przedszkola, w tym specjalne, szkoły podstawowe i gimnazja, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, otrzymują dotacje z budżetu gminy. Niepubliczne przedszkola, otrzymują dotację z budżetu odpowiednio gminy lub powiatu w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, pod warunkiem że osoba prowadząca przedszkole, szkołę, ośrodek lub poradnię poda organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę dzieci, które mają być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji (ust. 1a). Dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego - pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola publicznego, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego (ust. 2b).

Z powyższego wynika, iż dotacja jest udzielana niepublicznemu przedszkolu by mogło ono pokryć swoje wydatki bieżące, przeznaczone na realizację zadań przedszkola w zakresie kształcenia, wychowania i opieki w tym profilaktyki społecznej. Dotacja stanowi źródło finansowania tych wydatków. Instytucja dotacji stanowi rodzaj wydatku budżetowego określanego jednostronnie, przez podmiot dotujący w imieniu państwa, na rzecz podmiotu dotowanego, udzielanego w celu uzupełnienia brakujących środków na finansowanie działalności mającej znaczenie dla interesu ogólnego, uwarunkowanego, w ściśle określonej wysokości, nieodpłatnego i bezzwrotnego.

Aktualne dla celów niniejszej sprawy pozostaje nadto stanowisko prezentowane w orzecznictwie sądów administracyjnych stanowiące o tym, iż podmiot, który otrzymuje dotację oświatową może ją wydatkować na cele wymienione w art. 90 ust. 3d ustawy o systemie oświaty. Niewątpliwie zatem, celem dotacji jest dofinansowanie bieżącej działalności ustawowo wskazanego podmiotu, co przesądza o jej podmiotowym charakterze. Stosownie zaś do treści art. 131 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dotacje podmiotowe obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej, dotacja ta przysługuje podmiotowi, który prowadzi działalność objętą ustawą o systemie oświaty i podlegającą dotowaniu. Należało zatem uznać, iż przedmiotowa dotacja przysługiwała powódce na pokrycie bieżących wydatków prowadzonych przez nią przedszkoli na każde dziecko w tych placówkach. Powódka jako podmiot prowadzący przedszkola, zmuszona była do pokrywania części bieżących wydatków prowadzonych przedszkoli we własnym zakresie, pomimo, iż niewątpliwie przysługiwała jej na ten cel dotacja.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 3 stycznia 2007 r. (IV CSK 312/06) oraz w wyroku z dnia 26 marca 2015 roku (VCSK 376/14). Sąd Najwyższy uznał, iż z dyspozycji art. 90 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wynika norma kreująca pomiędzy Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego, właściwymi do wypłaty dotacji, a osobami prowadzącymi szkoły lub placówki niepubliczne, uprawnionymi do żądania ich otrzymania, stosunek prawny odpowiadający istotnym cechom zobowiązania w rozumieniu art. 353 § 1 k.c. Ustawodawca określił bowiem wyraźnie, w jakiej wysokości, od kogo oraz komu należy się świadczenie pieniężne, zaś jego otrzymania nie uzależnił od wydania jakiegokolwiek aktu administracyjnego, a jedynie od złożenia właściwemu organowi przez osobę prowadzącą szkołę oświadczenia wiedzy, obejmującego informację o planowanej liczbie uczniów w roku, za który dotacja jest należna.

W świetle powyższego, stwierdzić należało, iż pomiędzy powódką a pozwaną Gminą P. istniał stosunek prawny odpowiadający cechom zobowiązania o którym mowa art. 353 § 1 k.c. Powódka, jako podmiot prowadzący niepubliczne przedszkola, zobowiązana była do złożenia wniosku o wypłatę dotacji wraz z wymaganymi informacjami o liczbie dzieci i zrealizowania celu tej dotacji. Natomiast obowiązkiem pozwanej była wypłata powódce dotacji, na warunkach i na cel ustalony przepisami ustawy.

Pozwana nie zakwestionowała spełnienia przez powódkę wymogów formalnych otrzymania dotacji z budżetu państwa w związku z prowadzeniem niepublicznych przedszkoli na terenie gminy P. w 2010 roku, w tym dokonanego zgłoszenia planowanej liczby dzieci, które miały uczęszczać do prowadzonych przez nią przedszkoli w 2010 roku, ani okoliczności przekazywania pozwanej co miesiąc w oznaczonym terminie informacji o ilości dzieci uczęszczających do placówek (...) i (...). Złożenie zatem przez A. Z. (1) w dniu 22 września 2009 r. wniosku wraz z listą zawierającą wymagane dane co do liczby dzieci uczęszczających do prowadzonych przedszkoli, rodziło obowiązek obliczenia przez pozwaną gminę należnej powódce dotacji i jej wypłacenia. Pozwana jednak, nie wywiązała się ze zobowiązania w sposób należyty, wypłacając dotację w niższej wysokości niż należna. Powstała w ten sposób różnica, tj. między dotacją należną a faktycznie wypłaconą stanowi szkodę powódki z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, za którą odpowiedzialność ponosi pozwana gmina.

Różnica ta powstała wobec spornej liczby dzieci uprawnionych do dotacji oraz stawki dotacji przysługującej na jedno dziecko, które stanowiły podstawę do wyliczenia wysokości dotacji.

W wyroku z dnia 26 lipca 2006 r Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że dotacje przysługują na każdego ucznia a więc w wysokości odpowiadającej faktycznej, rzeczywistej liczbie uczniów w chwili przekazywania dotacji zaś podawana do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji planowana liczba uczniów służy jedynie do zaplanowania wysokości dotacji na rok następny. Nie może być ona wykorzystywana do obliczenia dotacji należnej (por. wyrok NSA z dnia 26 lipca 2006 r., sygn. akt II GSK 97/06).

Prawidłową wysokość dotacji należnej powódce Sąd ustalił w oparciu o treść opinii biegłej z zakresu rachunkowości E. Z., która dokonała wycień w oparciu o przekazywane przez powódkę co miesiąc pozwanej informacje o liczbie dzieci uczęszczających do placówki powódki oraz o uzyskane informacje o liczbie dzieci uczęszczających w spornym okresie do placówek publicznych. Biegła do wydatków bieżących gmin na przedszkola zaliczyła wydatki na przedszkola ogółem, wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne oraz do wydatków tych dodała kwotę wydatków proporcjonalnie obliczoną jako udział wydatków za (...) w wydatkach przedszkoli ogółem. Biegła obliczyła kwotę dotacji jaka przysługiwała na jedno dziecko w 2010 roku na kwotę 754,69 zł, zaś dla dzieci niepełnosprawnych stawka wskazana przez biegłą odpowiadała stawce zastosowanej przez pozwaną. Biegła w opinii prawidłowo wskazała zarówno na wysokość wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia jak i liczbę uczniów w przedszkolach publicznych na terenie Gminy P. oraz szczegółowo uzasadniła swoje ustalenia. Jak wynika z opinii biegłej łączna dotacja w 2010 roku dla przedszkoli (...) powinna wynieść kwotę 1 280 708,93 zł, zaś dla przedszkola (...) powinna wynieść kwotę 2 365 660,59 zł. Należna powódce dotacja za 2010 r. dla przedszkoli (...) i (...) wynosiła zatem kwotę 3 646 369,52 zł.

Pozwana wypłaciła powódce dla przedszkoli (...) przy ul. (...) w kwocie 798 231,94 zł, a przy ul. (...) w kwocie 328 603,20 zł, zaś dla przedszkoli (...) w kwocie 2 115 945,14 zł, tj. łącznie kwotę 3 242 780,28 zł. Do zapłaty na rzecz powódki pozostała zatem kwota 403 589,24 zł.

Wobec powyższego Sąd zasądził w punkcie 1 wyroku od Gminy P. na rzecz A. Z. (1) kwotę 403 589,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 132.931,44 zł od dnia 29 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty a od kwoty 270.657,80 zł od dnia 16 lipca 2016 r. do dnia zapłaty.

Pozwana podnosiła, iż powódka poświadczyła nieprawdę w przedłożonej dokumentacji co do ilości uczęszczających do placówek powódki dzieci, działając w celu uzyskania korzyści majątkowej, w tym m.in. w 2010 roku, za co została skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie. Po pierwsze wyrok ten został uchylony do ponownego rozpoznania zatem nie wiązał Sądu w sprawie niniejszej. Ponadto powódka jednoznacznie twierdziła, że okoliczności faktyczne objęte tym rozstrzygnięciem nie dotyczą niniejszej sprawy (dzieci tam wskazane nie zostały objęte wnioskiem o wypłatę dotacji), znalazło to odzwierciedlenie w treści opinii biegłej, a pozwana tego stanowiska nie podważyła. Biegła dokonując wycień w niniejszej sprawie, nie dopatrywała się aby w przedłożonej do akt dokumentacji dotyczącej ilości uczęszczających do placówek powódki dzieci były jakiegokolwiek nieprawidłowości. Tym samym powyższe twierdzenia pozwanej nie zasługiwały na uwzględnienie.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. Powódka domagała się odsetek liczonych od całości kwoty objętej pozwem i rozszerzonym powództwem od dnia 1 stycznia 2011 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca następującego po zakończeniu roku 2010 r. Zgodnie art. 90 ust. 3c ustawy o systemie oświaty dotacje na przedszkola niepubliczne przekazywane są w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca na rachunek bankowy szkoły lub placówki. Przy czym, dotacja należna przedszkolom niepublicznym ma charakter świadczenia jednorazowego, a zatem w całości powinna być przekazana do dnia 31 grudnia 2010 r. Pozwana nie przekazała powódce do dnia 31 grudnia 2010 roku dotacji w należnej jej wysokości, tym samym w dniu 1 stycznia 2011 r. pozwana pozostawała w zwłoce z zapłatą. Sąd omyłkowo uwzględnił trzyletni okres przedawnienia, mimo, że zarzut ten nie został dotychczas podniesiony w niniejszym postępowaniu. Odsetki za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd zasądził zatem od kwoty 132.931,44 zł od dnia 29 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty. Natomiast od kwoty rozszerzonego powództwa tj. kwoty 270.657,80 zł od dnia 31 lipca 2016r. (14 dni od daty wniesienia rozszerzonego powództwa do dnia zapłaty, uwzględniając w tym okres doręczenia pozwanej tego żądania i okres na spełnienie świadczenia).

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwaną, jako stronę przegrywającą spór. Szczegółowe wyliczenie kosztów na podstawie art. 108 k.p.c. pozostawiono referendarzowi sądowemu.